

طی بیست سال گذشته، شمار زیادی از کسانی که داعیه جهاد را بر سینه می‌زدند در کنار امریکایی‌ها بودند

سلطه فرانو در ادبیات روابط بین‌الملل است که امروزه از آن تعبیر می‌شود از طریق تحت اسارت درآوردن و اشغال کردن اذهان و افکار عمومی می‌خواهد اهداف خود را به پیش ببرد و امریکایی‌ها در افغانستان طی بیست سال حضورشان هر سه نوع سلطه را به صورت توأمان مورد توجه و دقت نظر قرار داده بودند، یعنی از طریق رسانه‌ها حضور خود را به نفع ثبات و امنیت افغانستان توجیه می‌کردند. همچنین امریکا از طریق کنشگران سیاسی افغانستان سعی می‌کرد مقاصد سیاسی خود را پیش ببرد و از طریق اشغال افغانستان و در اختیار گرفتن جغرافیای افغانستان، اهداف ژئوپلیتیک خود را در منطقه دنبال می‌کرد. آن‌ها کشورهای منطقه را رصد و ناامنی را برای آنها بازتولید می‌کردند. همچنین اهداف مهمی را در آسیای میانه به خصوص ناظر به چین و روسیه داشت بنابراین امریکایی‌ها تنها اهداف شان خلاصه به جغرافیای افغانستان نمی‌شد بلکه در سطح منطقه و حتی فرمانطقه می‌خواستند هم‌مونی خود را همچنان تداوم ببخشند. از جمله از طریق افغانستان می‌خواست حیات خلوت امنیتی روسیه را در آسیای میانه با چالش روبه‌رو سازد. بنابراین ارتباط ارگانیک که بین امریکایی‌ها و شماری از گروه‌های افراطی وجود داشت اینها همه از نقطه‌های کانونی توجهات امریکا به آسیای مرکزی بخصوص پیرامون چین و روسیه بود.

آقای دکتر چه چیزی باعث شد با این همه هزینه‌هایی که کرده بود، این نظام سلطه امریکا در افغانستان خیلی سریع فرو بریزد و آن خروج خفت بار را داشته باشد؟

آگاهی و بیداری مردم افغانستان نقش بسیار کلیدی و اساسی و برجسته و برآزنده داشت در اینکه امریکایی‌ها در رسیدن به اهداف داخلی خود در سطح افغانستان و منطقه‌ای و ژئوپلیتیک خود در ماورای افغانستان ناکام شوند و همچنین مبارزاتی که مردم افغانستان و مجاهدین امارت اسلامی در برابر امریکایی‌ها ساماندهی کردند نقش خود را بسیار برجسته ایفا کرد. امریکا فکر نمی‌کرد که با مقاومت زیرساختی، نرم و سخت‌افزاری در افغانستان روبه‌رو شود. افغانستان از نظر تاریخی کشوری است که هیچ‌گاه سلطه خارجی را قبول نکرده و در تاریخ تحولات سیاسی معاصر خود سه ابرقدرت را به زانو درآورده، یک زمانی انگلیس در این جغرافیا بلعیده شد و با ناکامی مطلق روبه‌رو گردید و یک نوع خفت تاریخی را برای بریتانیا مردم آزاده افغانستان در سطح جهان به وجود آوردند. سپس اتحاد جماهیر شوروی بخت خود را در افغانستان آزمود که باز هم فرجامی ناگوار و تلخ برای اتحاد جماهیر شوروی داشت که بدون شک تحلیل فروپاشی شوروی بدون لحاظ مداخله در افغانستان و جهاد افغانستان یک تحلیل عقیم خواهد بود و در بیست سال اخیر هم امریکا و هم ناتو در افغانستان با چنین سرنوشتی روبه‌رو شدند. بنابراین تاریخ تحولات سیاسی معاصر افغانستان به ما یک نکته را بازگو

امریکا در توافقنامه دوحه تعهد کرده بود که در بازسازی و نوسازی افغانستان نقش ایفا کند